

BONT
VOOR DIEREN

**ANIMAL
RIGHTS**

Achtergrondrapport

Laat de nertsen niet stikken

Inhoudsopgave:

Voorwoord	3
De nertsenfokkerij in Nederland	4
Het nertsenfokverbod	5
Leed in de fokkerijen	6
Vergassen van nertsen	8
Schimmige sector	10
Politieke eis	11
Literatuur	11
Contactgegevens	13
Rapport van bevindingen Rios Mink	14
Veterinaire verklaring Rios Mink	19

VOORWOORD

Voor u ligt een rapport over de bontindustrie in Nederland. Als alles volgens 'plan' verloopt, moet de laatste nertsenfokkerij in 2024 haar deuren sluiten. Dat betekent nog zes jaar lang ruim baan voor het houden, doden en villen van meer dan 30 miljoen nertsen in Nederland.

Animal Rights en Bont voor Dieren maken zich grote zorgen. De bontindustrie slaagt erin om de bedrijfsvoering grotendeels verborgen te houden. Vrijwel niemand weet dat Nederland de op drie na grootste nertsenindustrie ter wereld heeft. De sector opereert dan ook buiten de gangbare discussies en regelgeving in Nederland. Nertsenfokkerijen hebben eigen welzijnsregels opgesteld en controleren deze ook grotendeels zelf. Externe controle door (lagere) overheden vindt nauwelijks plaats, en als deze al plaatsvindt, wordt er niet over gecommuniceerd.

De nertsenbontindustrie ontspringt in elke maatschappelijke discussie de dans; stalbranden, megastallen, camera's in slachthuizen en gebrekkige keurmerken, maar vrijwel geen berichtgeving over de misstanden in de nertsenfokkerijen. En dat is opmerkelijk, omdat vijfentachtig procent van de Nederlanders tegen de nertsenfokkerijen is. Een meerderheid in het parlement ook. 150 fokkers kan dat niets schelen. Ze verhuizen soms naar het buitenland of breiden hun bedrijven in Nederland uit, en ze verdienen ondertussen miljoenen met het produceren van nertsenpelzen voor Russen en Chinezen.

Dit rapport bevat foto's die met een verborgen camera zijn gemaakt op Nederlandse bontfokkerijen. Bewijsmateriaal dat zonder toestemming van de fokker is verkregen, maar transparantie is in de sector ver te zoeken dus nemen we het heft in eigen handen. We móeten aandacht vragen voor wat er achter die muren gebeurt. Het is nu of nooit, want de vergassingsmaanden zijn november en december.

Animal Rights en Bont voor Dieren roepen op tot strenge controles. De straffen die opgelegd worden bij geconstateerde overtredingen moeten zo hoog zijn dat er daadwerkelijk een preventieve werking vanuit zal gaan.

In geval van dierenmishandeling en illegale uitbreidingen moet de overgangstermijn komen te vervallen en zullen fokkerijen onmiddellijk moeten sluiten.

Nicole van Gemert
Directeur Bont voor Dieren

DE NERTSENFOKKERIJ IN NEDERLAND

In Nederland zijn ongeveer 150 nertsenfokkerijen actief. Deze bedrijven hebben gezamenlijk 920.000 moederdieren (fokteven).¹ De meeste fokkerijen liggen in Noord-Brabant, Limburg en Gelderland. In de periode vanaf eind april tot eind mei worden de jonge nertsen geboren. Dit zijn er bijna 6 miljoen per jaar. Met deze aantallen is Nederland de op twee na grootste producent van nertsenpelzen in Europa. Alleen Denemarken en Polen hebben nog meer nertsen.²

In november en december worden de jonge dieren vergast voor hun pels. De fokker behoudt geselecteerde fokteven en reuen om in maart de cyclus opnieuw te starten. Dan worden de moederdieren gedekt. De reuen worden daarna gedood voor hun pels.³

Export

Nederland exporteert al dit dierenleed. De pelzen van de nertsen gaan via grote handelshuizen in Scandinavië vooral naar Azië en Rusland. De financiële voorspoed daar zorgt voor een grotere vraag naar luxeproducten. De nertsenbontjas is al sinds mensenheugenis een statussymbool van de rijken.⁴

HET NERTSENFOKVERBOD

In 1995 kwam de nerts op de lijst van 'als productiedier te houden diersoorten' en werd een plan van aanpak voor een beter welzijn geïntroduceerd. Dit plan had betrekking op meer oppervlakte per dier, kooiverrijking, groepshuisvesting, strooisel en later spenen. Dit plan werd echter nooit uitgevoerd. In 1999 werd oud CDA-Kamerlid Van Noord door de minister van Landbouw gevraagd om te onderzoeken wat de gevolgen zouden zijn van een nertsenfokverbod. Tot een behandeling van deze wet kwam het echter niet, omdat na de verkiezingen de wet werd ingetrokken in 2002.

De sector kwam met een 'Verordening welzijnsnormen nertsen 2003' die in 2004 in werking trad en die verbeteringen voorschreef in een transitieperiode van tien jaar. Op 4 oktober 2006 diende SP-Kamerlid Van Velzen het nertsenfokverbod in zoals we dat nu kennen. Deze wet werd na een lange wetsbehandeling uiteindelijk eind 2012 in de Eerste Kamer aangenomen en ging in januari 2013 van kracht. Met een overgangstermijn tot 2024 is het fokken van dieren enkel voor hun vacht verboden in Nederland. Eerder al werden de vossen- en chinchillafokkerijen verboden.

Ethische overwegingen

Het nertsenfokverbod is gebaseerd op de ethische overtuiging dat men geen dieren hoort te doden, enkel en alleen voor hun vacht. Om de nertsenfokkers tegemoet te komen is er een overgangstermijn afgesproken waarin zij hun investeringen terug kunnen verdienen en ruim de tijd hebben om over te schakelen naar een ander vak. Ook staan er verschillende verzachtende maatregelen in de wet. Zo is er een compensatie van de sloopkosten en zijn er fiscale tegemoetkomingen. Tenslotte bevat de wet ook nog een hardheidsclausule voor oudere nertsenfokkers, die regelt dat wanneer een fokker aantoonbaar onevenredig getroffen wordt door het verbod, deze in aanmerking kan komen voor een financiële tegemoetkoming in zijn pensioenproblematiek.

Nulmeting

Voor de wet in werking trad heeft het Ministerie de nertsenfokkerijen opgeroepen hun aantallen nertsen door te geven voor een zogenaamde nulmeting. Dat was nodig, omdat de wet een uitbreidingsverbod bevat.

Tijdelijk buiten werking

De nertsenfokkers, verenigd in de Nederlandse Federatie van Edelpelsdierhouders (NFE), spanden een rechtszaak aan. Volgens de nertsenhouders waren de uitfaseringsperiode en de flankerende maatregelen niet als zodanig aan te merken. De zaak was succesvol en in mei 2014 stelde de Rechtbank in Den Haag het zwaarbevochten nertsenfokverbod buiten werking. Tijdens de rechtszaak stond niet zozeer het nertsenfokverbod zelf ter discussie, maar voornamelijk het feit dat de schadevergoeding voor de nertsenhouders niet was uitgewerkt. Dat het nertsenfokverbod met onmiddellijke ingang buiten werking werd gesteld was verrassend en zorgelijk: met onmiddellijke ingang mochten de nertsenfokkers weer uitbreiden.

De Staat ging in hoger beroep en op verzoek van Bont voor Dieren vroegen Kamerleden de minister om de nertsenfokkers te waarschuwen. Uitbreidingen van nertsenfokkerijen zouden met terugwerkende kracht illegaal worden als de Staat het hoger beroep zou winnen. En zo geschiedde: de Nederlandse Staat won het hoger beroep op alle punten en het nertsenfokverbod werd weer van kracht op 10 november 2015.

De rechter concludeerde dat het algemeen belang zwaarder weegt dan het economisch belang van enkele nertsenfokkers. Vervolgens gingen de nertsenfokkers in cassatie. De staatssecretaris van Landbouw schreef in een brief naar de Tweede Kamer dat zolang de zaak onder cassatie was, er niet zou worden gehandhaafd op eventuele illegale uitbreidingen. Op 16 december 2016 werd het nertsenfokverbod onherroepelijk bekrachtigd door de Hoge Raad.

Op dit moment proberen de nertsenfokkers hun zaak ontvankelijk te krijgen bij het Europese Hof van de Rechten van de mens. Ook breiden zij hun bedrijven uit, zonder dat dit tot nu toe (juridische) gevolgen heeft gehad.

LEED IN DE FOKKERIJEN

Het leed in de nertsenfokkerijen is groot, zowel door de manier waarop de dieren worden gehouden, als door de dodingsmethode.

Huisvesting

In het wild leeft een nerts een groot deel van het jaar alleen en is dit roofdier erg territoriaal ingesteld. Zijn leefgebied strekt zich uit over één tot zes kilometer. Alleen in de paarperiode en in de tijd dat de jongen groot worden gebracht leven nertsen niet solitair. Op de bontfokkerij worden echter vele duizenden nertsen gehouden in kleine draadgazen kooien.

De fokkerijen kunnen op geen enkele manier voorzien in de natuurlijke territoriumbehoefte van de nerts. De nabije aanwezigheid van duizenden soortgenoten levert enorm veel stress op, met aanzienlijke welzijnsproblemen tot gevolg.

Het gedwongen directe contact tussen nertsen die samen opgesloten zitten in een kleine kooi kan leiden tot agressie en vechtpartijen, met verwondingen als resultaat. Dit is keer op keer aangetoond met undercoverbeelden in nertsenfokkerijen wereldwijd.⁵

Ook de onmogelijkheid om het natuurlijke jachtinstinct te bevredigen is een belangrijke oorzaak van stereotiep gedrag bij nertsen in fokkerijen. In het wild brengt de nerts zijn dagen door met jagen op vissen en vogels. In de fokkerijen wordt een portie vis- en pluimveeslachtafval bovenop de kooien gedropt, die geen invulling geeft aan de behoefte van de nerts om te jagen. Stereotiep gedrag uit zich in langdurig door de kooien op en neer lopen, ronddraaien en bewegingen met de kop rond de drinknippel maken.⁶

Gezondheidsproblemen

In de maanden april en mei, als de jonge nertsenpups geboren worden, steken andere welzijnsproblemen de kop op. Diarree en uierontstekingen zijn belangrijke oorzaken van sterfte bij moederdieren. De pups zijn bij de geboorte volledig afhankelijk van de moeder. Ze worden naakt en blind geboren en kunnen tot dertig dagen na de geboorte hun eigen temperatuur niet op peil houden. De eerste levensdagen sterft tien tot twintig procent van de pups. Bekeken over de periode van de eerste elf dagen na de geboorte, spreekt men van vijftien tot zestien procent uitval. De oorzaken zijn te vinden in lage geboortegewichten, ziekten, te weinig moedermelk en gebrek aan maternale zorg.⁷

Op de fokkerijen worden de jongen al 'gespeend' als ze tussen de acht en elf weken zijn. In het wild verlaten jonge nertsen het territorium van hun moeder rond de twaalf weken. Het vroege en abrupte spenen leidt tot gedragsproblemen zoals vacht- en staartbijten. Ook tijdens het verdere opgroeien, blijven de gedragsproblemen rond vacht- en staartbijten als gevolg van het vroege verspenen zich manifesteren. De beperkte bewegingsvrijheid en de prikkelarme omgeving waarin de dieren opgroeien, leiden tot nog meer stereotiep gedrag.⁸

In Denemarken werd onderzoek gedaan naar pootproblemen bij nertsen. De pootjes van 1159 nertsen, afkomstig uit 4 verschillende farms, werden onderzocht. 44,9% van de nertsen had letsels aan één of meerdere poten, in de vorm van kale plekken, verdikte huid en/of korsten.⁹

Specifieke nertsenziekten die hele fokkerijen kunnen treffen zijn: bloederige longontsteking, botulisme, mink-virus-enteritis, plasmacytose geelvetziekte, nier- en blaasstenen – naast abortussen door salmonella's. De sector probeert uitbraken van deze ziekten onder controle te houden door vaccinatieprogramma's en gebruik van antibiotica. Tot op heden is dat niet gelukt en het ontstaan van nieuwe mutaties is niet uitgesloten.

Undercoverbeelden misstanden op bontfokkerijen

Animal Rights en Bont voor Dieren hebben in december 2016 met beelden misstanden aangetoond op twee nertsenfokkerijen in de gemeente Alphen aan den Rijn.¹⁰ De eigenaar van deze fokkerijen fokt al ruim 40 jaar nertsen voor hun bont.

Nertsen zaten in vervuilde kooien, hadden wonden of toonden andere vormen van gestoord gedrag. Vele nertsen zijn gewond aan hun poten, staart, hals of pels. Verder is op de beelden te zien hoe een zwaar gewonde nerts niet meer op zijn poten kan staan en langzaam wegwijnt in de draadgazen kooi. De dieren worden aan hun lot overgelaten door de nertsenfokker. De dierenrechtenorganisaties dienden dan ook een handhavingsverzoek in om onmiddellijk handhavend op te treden, het dierenleed te beëindigen en de overtreders te bestraffen.

In plaats van de beelden te bekijken en handhavend op te treden heeft de NVWA enkel op grond van een eigen, latere controle een besluit genomen. Hiertegen hebben de dierenrechtenorganisaties beroep ingediend. De organisaties willen dat de NVWA het beeldmateriaal betreft bij de beoordeling van overtredingen, en beter nog: meteen op de zaak afdalen en optreden.

Ook hebben de organisaties in oktober 2015 undercoverbeelden gemaakt bij nertsenfokkerij Rios Mink in Rosmalen.¹¹ Deze fokkerij is eigendom van 'Van Deurzen', de grootste bontfokker van Nederland, met 1 miljoen nertsen. Ook hier zaten de nertsen in ernstig vervuilde kooien en werden gewonde dieren aan hun lot overgelaten. Animal Rights heeft bij de politie melding gedaan van verwaarlozing van tienduizenden nertsen.

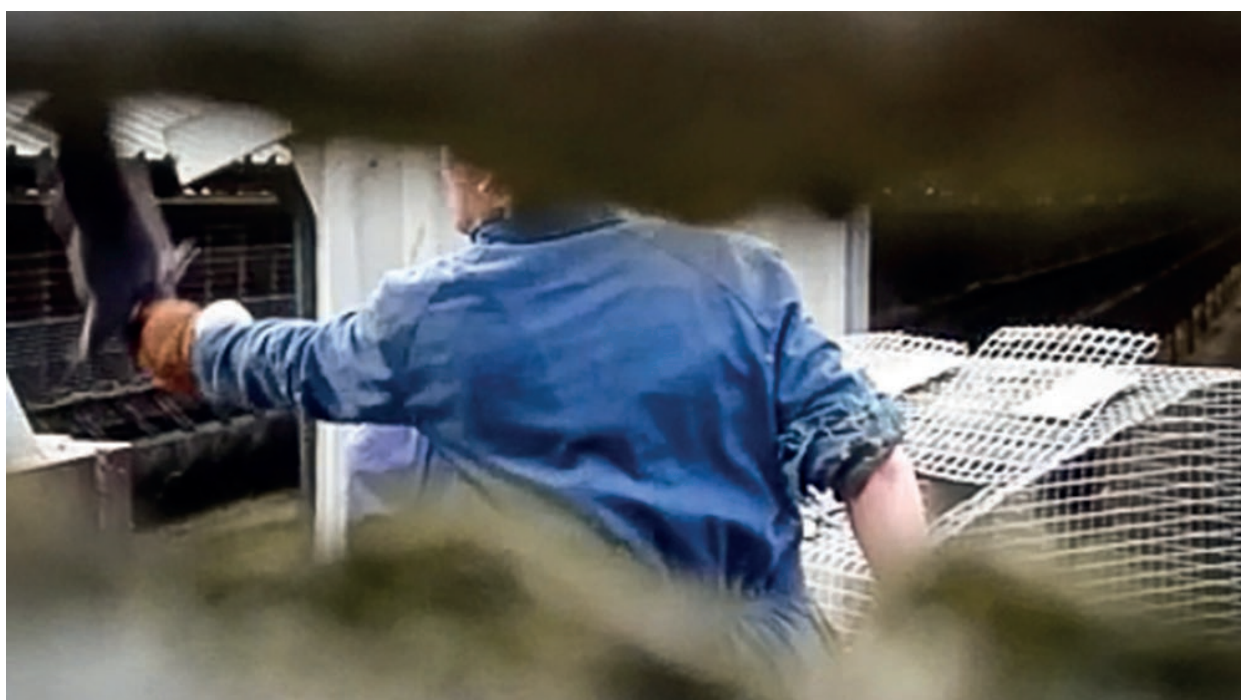
VERGASSEN VAN NERTSEN

Als de nertsen zo'n zes à zeven maanden oud zijn, is het voor de fokker tijd om de pelsen te 'oogsten'. De dieren worden vergast met koolstofmonoxide-gas. Gedurende een vijftal minuten worden de nertsen blootgesteld aan het gas in de kist. Undercoverbeelden die Animal Rights in België maakte van de doodstrijd van de dieren in de gaskist¹⁴ en de beschadigingen aan de houten binnenwanden getuigen van de angst en stress die het vergassen met zich meebrengt.

Undercoverbeelden misstanden op bontfokkerijen

Animal Rights filmde in Nederland de vergassing van nertsen bij de eerdergenoemde fokkerijen in Rosmalen¹² en Alphen aan den Rijn.¹³ Werknemers sleuren de nertsen op hardhandig wijze uit de kooien en gooien de dieren met bruto geweld, snel achter elkaar, de gaskist in.

Volgens de wetgeving moet de nertsenfokker ervoor zorgen dat de dieren elke vermijdbare vorm van pijn, spanning of lijden wordt bespaard. Zo moet de nerts rustig uit de kooi gehaald worden en onder de buik worden vastgehouden. Het vastpakken aan de staart en het smijten met de nertsen is dan ook verboden. De volgende nerts mag pas in de gaskist gestopt worden als het vorige dier bewusteloos of dood is. Ook deze regel werd niet nageleefd: de nertsen werden snel achter elkaar in de gaskist gesmeten.

Animal Rights en Bont voor Dieren deden aangifte van dierenmishandeling. De NVWA is naar aanleiding van de aangifte van de dierenrechtenorganisaties een onderzoek gestart. Na het zien van de beelden werd de nertsenfokker in Alphen aan den Rijn beboet voor de misstanden.¹⁵ De boete, € 2.500,-, is echter veel te laag om een herhaling van overtreding te voorkomen. Een dergelijk bedrag is een lachertje voor de nertsenfokkers, die met de pelzen veel geld verdienen.

Een bijlage¹⁶ bij het boeterapport van fokkerij Rios Mink is een verklaring van de dierenarts van de NVWA. In deze verklaring zijn o.a. de volgende citaten te lezen:

"Ik zag op de video dat de nertsen aan de staart en/of achterpoot werden gepakt en met een slingerbeweging naar de kist werden verplaatst. Ik hoorde regelmatig een harde bons op een moment dat een nerts de kist in werd geslingerd. Ik zag op een gegeven moment een nerts met de kop tegen de rand van de opening stuiteren en op de grond vallen. Ik zag dat deze nerts op de grond viel en ik zag één van de mannen die de nertsen aan het verplaatsen waren zijn voet op de nerts zetten zodat deze niet weg zou kunnen komen. Ik zag dat deze nerts weer opgepakt werd en met een slingerbeweging de kist in werd geworpen."

"Ja, naar mijn mening is het welzijn van de dieren die te zien zijn in de videobeelden, en middels een slingerbeweging de kist in worden geworpen, aangetast."

"In gevolge artikel 1.3 Wet dieren wordt erkend dat dieren een 'eigen' waarde hebben. Welzijn omvat dus meer dan alleen de fysieke gezondheid (lichamelijke afwijkingen) van een dier. Alleen als aan de vijf vrijheden van Brambell is voldaan krijgen de dieren de zorg die zij redelijkerwijs behoeven. (...). In dit geval werd niet aan alle bovenstaande punten voldaan."

"Pijn, verwondingen en ziektes: de manier van verplaatsen van de nertsen van hun kooi naar de kist welke op de videobeelden te zien is, voorkomt geen pijn en verwondingen. Het aan de staart slingeren van de dieren kan pijn en/of beschadigingen opleveren aan de staart door tractie en torsie. Door klappen van lichaamsdelen tegen de rand van de opening van de kist met de snelheid die te zien is op de videobeelden wordt pijn niet voorkomen."

"Angst en chronische stress: door het aan de staart oppakken en met een slingerbeweging in de kist werpen waarbij lichaamsdelen met een hoge snelheid tegen een metalen rand en of plaat kunnen stoten wordt de stress voor de nertsen niet tot een minimum beperkt."

"Gezien voornoemde punten wordt in dit geval de nertsen niet elke vermijdbare vorm van pijn, spanning of lijden bespaard."

SCHIMMIGE SECTOR

Door het nertsenfokverbod mag de nertsenfokkerij in Nederland niet uitbreiden. Per bedrijf is vastgelegd hoeveel vergunde nertsen er gehouden mogen worden. Omwonenden en andere belanghebbenden hebben echter ernstige twijfels of er inderdaad niet uitgebreid wordt. Ook Bont voor Dieren en Animal Rights vermoeden dat er bij zogenaamde verplaatsingen van fokkerijen gesjoemeld wordt met het aantal nertsen. Een lastige component hieraan is dat lokale overheden niet handhaven op het nertsenfokverbod. Voor hen gelden enkel lokale vergunningen en regelgeving, voor landelijke wetgeving wordt de NVWA ingeschakeld. In de praktijk gebeurt dit echter niet.

Om illegale uitbreidingen te toetsen hebben Bont voor Dieren en Animal Rights diverse WOB verzoeken gedaan (Wet Openbaarheid Bestuur). Zo is er gevraagd naar de nulmeting van het aantal nertsen per bedrijf voordat het nertsenfokverbod van kracht werd. Wanneer dit aantal bekend is, kan dat eenvoudig vergeleken worden met het aantal nertsen in het heden. Helaas weigert de Staat deze gegevens openbaar te maken. Een andere verplichte melding is het aantal dieren dat per jaar gedood wordt op een fokkerij. Ook deze gegevens zijn niet beschikbaar, terwijl ze als leidraad voor de omvang van een bedrijf kunnen worden gebruikt.

In oktober 2017 bleek uit antwoord op Kamervragen dat de NVWA in 2016 zestig bedrijven gecontroleerd had waarvan er 20 waren uitgebreid.¹⁶ Dat is verder zonder gevolgen gebleven. Bont voor Dieren en Animal Rights blijven juridische procedures voeren en verzoeken indienen om de onderste steen boven te krijgen en een einde te maken aan de illegale uitbreidingen van de sector.

Het zijn niet enkel de uitbreidingen waar de NVWA geen openheid van zaken geeft. Ook in het geval van de misstanden die gefilmd zijn op fokkerijen geeft de NVWA amper openheid van zaken. Boeterapporten zijn niet openbaar en slechts de hoogte van de boetes van de veroordeelde nertsenfokker in Alphen aan den Rijn is na een WOB-verzoek vrij gegeven.

In het geval van nertsenfokkerij Rios Mink wordt al sinds januari 2016 een juridische strijd gevoerd tegen het openbaar maken van de waarheid over wat zich nu werkelijk afspeelt op het bedrijf. Animal Rights en Bont voor Dieren vroegen de stukken op via de Wet Openbaarheid Bestuur bij de NVWA. Hiermee begon het juridisch getouwtrek tussen de nertsenfokkers en het ministerie. De advocaat van de nertsenfokkers stelde eind vorig jaar in de rechtbank er alles aan te doen om openbaarmaking te voorkomen. Zijn pleidooi was dat er niets aan de hand was bij Rios Mink. Tot op heden loopt deze zaak. Door een slordigheid van de advocaat van de nertsenfokker hebben wij toch de stukken in ons bezit (zie bijlage Rapport van bevindingen).

POLITIEKE EIS

Tot het nertsenfokverbod van kracht wordt in 2024 worden er nog ruim 30 miljoen nertsen vergast in Nederland. Deze massaslachting gebeurt in de maanden november en december en gaat gepaard met groot dierenleed. Bont voor Dieren en Animal Rights vragen de politiek niet weg te kijken en roepen de overheid op om streng te controleren en effectieve boetes uit te delen. Vanwege de vergassing door de fokkers zelf op de fokkerijen zijn nertsenfokkerijen eigenlijk slachthuizen en dienen als zodanig gecontroleerd te worden. De straffen die opgelegd worden bij geconstateerde overtredingen moeten zo hoog zijn dat er daadwerkelijk een preventieve werking vanuit zal gaan. In geval van dierenmishandeling en illegale uitbreidingen moet de overgangstermijn komen te vervallen en zullen fokkerijen onmiddellijk moeten sluiten.

Literatuur

- 1 <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2016/44/aantal-nertsen-met-10-procent-gedaald>
- 2 <http://www.fureurope.eu/fur-information-center/fur-industry-by-country/>
- 3 <http://nfe.nl/pelsdierenhouderij/jaarcyclus/>
- 4 <https://www.wearefur.com/new-production-figures-reveal-another-strong-year-global-fur-trade/>
- 5 <https://vimeo.com/28325254>
- 6 Rapport Wageningen UR, 2011
- 7 Rapport Wageningen UR, 2011
- 8 Rapport Wageningen UR, 2011
- 9 Scientifur 2013, volume 37/2 (p34 - Preliminary results of pathological examinations of foot ulcers in farm mink)
- 10 <https://www.animalrights.nl/animal-rights-filmt-misstanden-op-bontfokkerijen>
- 11 <https://www.animalrights.nl/animal-rights-eist-optreden-tegen-verwaarloosde-nertsen-rios-mink>
- 12 <https://www.animalrights.nl/rios-mink-smijt-nertsen-gaskist-undercoverbeelden>
- 13 <https://www.animalrights.nl/alphense-nertsenfokker-smijt-met-nertsen>
- 14 <https://vimeo.com/195030438>
- 15 <https://www.animalrights.nl/nertsenfokker-beboet-voor-mishandeling-nertsen>
- 16 <http://tinyurl.com/y7wzzmdy>

Contactgegevens

Bont voor Dieren

Panamalaan 110
1019 AZ Amsterdam
www.bontvoordieren.nl
tel.nr: 020-676 66 00

Animal Rights

Hoge Zand 21
2512 EK Den Haag
www.animalrights.nl
tel.nr: 070 444 88 52

Bijlage

Rapport van bevindingen:
Mishandeling van nertsens
op bontfokkerij Rios Mink

Nederlandse Voedsel- en
Warenautoriteit
Ministerie van Economische Zaken

Onze referentie: [REDACTED]

RAPPORT VAN BEVINDINGEN

Ondergetekenden, inspecteurs met toezichthoudernummers [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], toezichthouders van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) van het Ministerie van Economische Zaken, als bedoeld in artikel 5:11 van de Algemene wet bestuursrecht, aangewezen voor het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wettelijke voorschriften waarvan het toezicht op de naleving is opgedragen aan de NVWA, berichten u het volgende:

Aanleiding:

Dit rapport van bevindingen is opgesteld naar aanleiding van een melding met nummer 445545 waarin melding wordt gemaakt van misstanden bij het vergassen van nertsen. Bij deze melding was een internetlink gevoegd naar filmbeelden. De beelden zijn te zien op:

<http://www.animalrights.nl/artikel/2015/12/rios-mink-smijt-nertsen-gaskist-undercoverbeelden>

Een afschrift van de melding is als bijlage 1 bij dit rapport gevoegd.

Locatie:

Oude Baan-Oost 184, 5244NG ROSMALEN - S HERTOGENBOSCH

Bevinding(en):

De filmbeelden zijn bekeken en beoordeeld door drs. [REDACTED], dierenarts in dienst van de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit. Aangaande de filmbeelden heeft zij een veterinaire verklaring opgesteld. Volgens haar wordt het welzijn van de dieren aangetast. Bovengenoemde veterinaire verklaring is als bijlage 2 bij dit rapport gevoegd.

Naar aanleiding van de filmbeelden bevonden wij toezichtshouders [REDACTED] en [REDACTED] ons op 9 december 2015 omstreeks 9.45 uur in een kantoorruimte gelegen groesvlaas 9 te Milheeze. Aldaar spraken wij een persoon die daarnaar gevraagd opgaf te zijn:

VAN DEURZEN, Josephus

geboren op: 6 juni 1959
geboren te: Gemert
woonadres: [REDACTED]
postcode: [REDACTED]
woonplaats: [REDACTED]
nationaliteit: Nederlandse
van beroep: ondernemer

hierna te noemen: overtreder

Nadat ik, toezichthouder [REDACTED], overtreder Van Deurzen had medegedeeld dat niet tot antwoorden verplicht was, en dat hij voorafgaande aan

het verhoor een raadsman kon raadplegen verklaarde overtreder Van Deurzen op mijn vragen het navolgende:

Divisie Landbouw en Natuur

Datum

08 januari 2016

Onze referentie

011-111111-111111

"Ik ben de eigenaar van Rios Mink BV en hierdoor ook verantwoordelijke voor wat er op dat bedrijf gebeurt. Vorige week is er een film gemaakt tijdens het doden van nertsen op mijn bedrijf Rios Mink BV gelegen Oude Baan-Oost 184 te Rosmalen. Ik denk dat Animal Rights vorige week de film heeft gemaakt. De betreffende 3 medewerkers zijn afkomstig uit Polen en al meerdere jaren bij ons in dienst tijdens de pelsperiode. Het zijn nette jongens. Wat hier gebeurt is niet goed te praten. Ik heb deze medewerkers op staande voet ontslagen en zij zijn inmiddels teruggekeerd naar Polen. Ik heb in het verleden al mensen ontslagen voor mindere zaken aangaande de behandeling van de dieren. U vraagt mij nu naar de namen en adressen van deze mensen. Ik wil er nog over nadenken of ik de namen en adressen van hen wil doorgeven. Er worden nu allerlei bedreigingen geuit naar mij en naar mijn personeel. Ik heb ook een verantwoordelijkheid betreffende de veiligheid van hen.

Het selecteren en het doden van de dieren zijn 2 aparte processen, deze jongens hadden op dat moment ook geen opdracht om die dieren uit de selectiekooi te doden. Deze dieren hadden terug op een plek in de shed gemoeten en later gedood moeten worden.

Op dit moment is er bewaking bij het bedrijf.

Deze mensen hebben geen certificaat van de cursus 'euthanasie van nertsen'. De bedrijfsleider van dit bedrijf, Mehmet Güven houdt toezicht op dit bedrijf en hij heeft certificaat van de cursus 'euthanasie van nertsen'. Mehmet Güven was tijdens het maken van de film op het bedrijf aanwezig, maar niet op de plek bij het maken van de film. Normaal gebeurt het doden van de nertsen nooit buiten, maar in de shed bij de kooi. Er was geen tijdsdruk die tot deze manier van werken kon leiden. Voor het doden van de nertsen wordt er op dit bedrijf 1 gas kist gebruikt. Het pelzen is nu klaar. Er zijn nog enkele duizenden nertsen aanwezig op het bedrijf die geselecteerd moeten worden. Ik vind dat de betreffende werknemers fout zijn geweest. Wij zullen overwegen volgend jaar alle of een groot gedeelte van de werknemers deze cursus te laten volgen, in elk geval zullen er maatregelen genomen worden om ervoor te zorgen dat dit in de toekomst voorkomen wordt. Dit kan ook in de vorm van extra controle en extra interne begeleiding van de medewerkers.

Na doorlezing verklaarde getuige bij zijn verklaring te volharden, waarna hij zijn verklaring ondertekende.

De getekende versie van het verhoor is als bijlage 3 bij dit rapport gevoegd.

Op woensdag 9 december 2015, omstreeks 09.45 uur bevonden wij ons in een kantoorruimte gelegen Groesvlaas 7 te 5763 PD Milheeze. Aldaar spraken wij een persoon die daarnaar gevraagd opgaf te zijn:

GÜVEN, Mehmet

geboren op: 1 juni 1964
 geboren te: Güvercinlik
 woonadres:
 postcode:
 woonplaats:
 nationaliteit: Nederlandse
 van beroep: bedrijfsleider nertsen fokkerij

hierna te noemen: overtreder Güven

Nadat ik, toezichthouder [REDACTED], overtreder Güven had medegedeeld dat niet tot antwoorden verplicht was, en dat hij voorafgaande aan het verhoor een raadsman kon raadplegen, verklaarde overtreder Güven op mijn vragen het navolgende:

Divisie Landbouw en Natuur

Datum

08 januari 2016

Onze referentie

"Ik ben de bedrijfsleider op het bedrijf Rios Mink BV te Rosmalen. Ik doe dit werk al vele jaren. Nieuwe medewerkers krijgen meteen instructies over hoe om te gaan met de dieren. Ik ben altijd aanwezig op het bedrijf en houd toezicht op het doden van de nertsen. Ik denk dat de film vorige week donderdag is gemaakt. Op dat moment was ik even weg om naar het toilet te gaan. Ik heb met de medewerkers gesproken en gevraagd waarom het zo is gegaan. Wat betreft het vastzetten van de nerts met de voet zeiden ze dat het een reflex was van paniek. Nadat deze mensen zijn ontslagen zijn ze teruggekeerd naar Polen. Ze snapten achteraf ook dat op deze manier met dieren omgaan niet kan en mag gebeuren. Ik heb ook met de andere werknemers gesproken dat dit niet meer voor mag komen. Ik heb niet gemerkt dat er mensen op het bedrijf aanwezig waren om te filmen. Normaal komt de kooi niet buiten de shed en gebeurt het doden niet buiten. Het betrof de laatste geselecteerde dieren in de transport kooi. Deze jongens hadden op dat moment ook geen opdracht om die dieren uit de selectiekooi te doden. Deze dieren hadden terug op een plek in de shed gemoeten en later gedood moeten worden. Je ziet door het glas van de gas kist dat het dier het bewustzijn heeft verloren."

Na doorlezing verklaarde getuige bij zijn verklaring te volharden, waarna hij zijn verklaring niet ondertekende.

Op 9 december 2015 is gebleken:

Dat bij het doden van de nersten en de daarmee verband houdende activiteiten niet is gezorgd dat de dieren elke vermijdbare vorm van pijn, spanning of lijden wordt bespaard.

Artikel 3 lid 1 Vo. (EG) nr. 1099/2009 jº, artikel 5.8 Regeling houders van dieren jº, artikel 6.2 Wet dieren.

Hiervoor is een Rapport van bevindingen opgemaakt in verband met:

Wet dieren, art. 6.2 i.c.m. Regeling houders van dieren art. 5.8 i.c.m. Vo. (EG) nr. 1099/2009, art. 3, eerste lid en Wet dieren, art. 6.2 i.c.m. Regeling houders van dieren art. 5.8 i.c.m. Vo. (EG) nr. 1099/2009, art. 7, derde lid

Deze bevindingen worden Rios Mink B.V. aangerekend.

Overtreder:

Naam:	Rios Mink B.V.
Adres:	Oude Baan-Oost 184
Postcode plaats:	5244NG ROSMALEN
KvK nummer	16062795

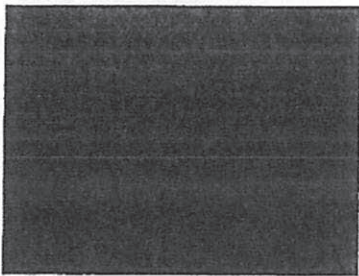
Wat in dit rapport beschreven is, kan betrekking hebben op of meerdere randvoorwaarden in het kader van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. Indien van toepassing wordt dit gemeld aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, wat van invloed kan zijn op de uitbetaling van uw inkomenssteun.

Wij hebben dit rapport naar waarheid opgemaakt, gedagtekend en ondertekend op 13 januari 2016.

Divisie Landbouw en Natuur

Datum
08 januari 2016

Onze referentie
[redacted]

[redacted], Toezichthouder [redacted]

[redacted], Toezichthouder [redacted]

[redacted], Toezichthouder [redacted]

Bijlagen:

1. Afschrift meldingsformulier
2. Veterinaire verklaring
3. Verhoor J van Deurzen
4. KvK uitsluiting Rios Mink BV
5. KvK uitsluiting Jos van Deurzen beheer BV

Bijlage

Veterinaire verklaring:
Mishandeling van nertsen
op bontfokkerij Rios Mink

Nederlandse Voedsel- en
Warenautoriteit
Ministerie van Economische Zaken

VETERINAIRE VERKLARING

Naam : Drs. [REDACTED]
Postadres : Postbus 43006
Vestigingsplaats : 3540 AA Utrecht

Ik, drs. [REDACTED], toezichhoudend dierenarts bij de Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit (NVWA) van het Ministerie van Economische zaken, toezichthouder zoals gedefinieerd in artikel 5.11 van de Algemene wet bestuursrecht en op grond van artikel 8.1 van de Wet dieren, zoals omschreven in artikel 2a van het Besluit aanwijzing toezichthouders Wet dieren, aangewezen om toezicht te houden op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de Wet dieren, rapporteer het volgende:

Op 8 december 2015 zag ik een video gemaakt door Animal Rights op het bedrijf Rios Mink waarop te zien is hoe medewerkers van Rios Mink nertsen naar een kist verplaatsen met doel deze te vergassen. Deze veterinaire verklaring is op basis van deze beelden opgesteld. Ik heb het hanteren niet ter plaatse beoordeeld.

De beelden zijn te zien op: <http://www.animalrights.nl/artikel/2015/12/rios-mink-smijt-nertsen-gaskist-undercoverbeelden>

Gegevens omtrent de houder van dieren:

Naam/adres/plaats : Mink Rios/Oude Baan-Oost 184/5244 NG Rosmalen

Vraag 1	Beschrijf de omstandigheden waarin de dieren zich bevonden.
Antwoord:	Ik zag zag op de video nertsen in een draadkooi zitten. Ik zag dat deze nertsen door twee mannen werden verplaatst naar een kist. Dit type kist ken ik als kist waarin nertsen vergast worden ten behoeve van de bontproductie. Ik zag op de video dat de nertsen aan de staart en/of achterpoot werden gepakt en met een slingerbeweging naar de kist werden verplaatst. Ik hoorde regelmatig een harde bons op het moment dat een nerts de kist in werd geslingerd. Ik zag op een gegeven moment een nerts met de kop tegen de rand van de opening stuiteren en op de grond vallen. Ik zag dat deze nerts op de grond viel en ik zag één van de mannen die de nertsen aan het verplaatsen waren zijn voet op de nerts zetten zodat deze niet weg zou kunnen komen. Ik zag dat deze nerts weer opgepakt werd en met een slingerbeweging de kist in werd geworpen.
Vraag 2	Is de gezondheid en/of het welzijn van de dieren naar uw mening benadeeld? Toelichting
Antwoord:	Ja, naar mijn mening is het welzijn van de dieren die te zien zijn in de videobeelden, en middels een slingerbeweging de kist in worden geworpen,

aangetast.

In gevolge artikel 1.3 Wet dieren wordt erkend dat dieren een 'eigen' waarde hebben. Welzijn omvat dus meer dan alleen de fysieke gezondheid (lichamelijke afwijkingen) van een dier.

Alleen als aan de vijf vrijheden van Brambell is voldaan krijgen de dieren de zorg die zij redelijkerwijs behoeven. Ingevolge artikel 1.3 Wet Dieren moeten dieren gevrijwaard zijn:

1. dorst, honger en onjuiste voeding
 2. fysiek en fysiologisch ongerief;
 3. pijn, verwonding en ziektes;
 4. angst en chronische stress;
 5. beperking van hun natuurlijk gedrag;
- voor zover zulks redelijkerwijs kan worden verlangd.

In dit geval werd niet aan alle bovenstaande punten voldaan:

1. Pijn, verwondingen en ziektes

door deze te voorkomen en wanneer ze toch optreden ze snel en adequaat te diagnosticeren en te behandelen,

De manier van het verplaatsen van de nertsen van hun kooi naar de kist welke op de videobeelden te zien is, voorkomt geen pijn en verwondingen. Het aan de staart slingeren van de dieren kan pijn en/of beschadigingen opleveren aan de staart door tractie en torsie. Door klappen van lichaamsdelen tegen de rand van de opening van de kist met de snelheid die te zien is op de videobeelden wordt pijn niet voorkomen.

De welenschap heeft mij geleerd dat zoogdieren dezelfde reactie patronen (gedrag, fysiologisch) als mensen op pijnprkkels vertonen. Het centrale zenuwstelsel van dieren komt sterk overeen met dat van de mens. Dieren ervaren pijn, vergelijkbaar met mensen. Het hard stoten van een lichaamsdeel tegen een metalen rand/plaat zal bij de nertsen een pijnprkkel veroorzaken.

2. Angst en chronische stress

door een huisvesting en management te hanteren die angst en stress voorkomen, door een goede socialisatie om angst voor mensen in de toekomst te voorkomen.

Het hanteren van nertsen zal vrijwel altijd stress bij deze dieren opleveren, omdat ze niet gewend zijn in de hand genomen te worden. Het is aan de dierhouder en zijn medewerkers deze stress tot een minimum te beperken. Door het aan de staart oppakken en met een slingerbeweging in de kist werpen waarbij lichaamsdelen met hoge snelheid tegen een metalen rand en of plaat kunnen stoten wordt de stress voor de nertsen niet tot een minimum beperkt. Het tegen de rand van de opening in de kist stuiteren en op de grond vallen, iets wat extra stress oplevert, kan voorkomen worden door zorgvuldigheid in acht te nemen bij het verplaatsen van de nertsen.

Artikel 3.1 van VERORDENING (EG) Nr. 1099/2009 luidt als volgt:

Bij het doden van dieren en daarmee verband houdende activiteiten wordt ervoor gezorgd dat de dieren elke vermijdbare vorm van pijn, spanning of lijden wordt bespaard.

Gezien voornoemde punten wordt in dit geval de nertsen niet elke vermijdbare vorm van pijn, spanning of lijden bespaard.

Vraag 3	Is er hierdoor sprake van vermijdbaar lijden?
Antwoord:	Ja. Door zorgvuldigheid in acht te nemen bij het verplaatsen van de dieren kunnen pijn, verwondingen en stress zoveel mogelijk voorkomen worden.
Vraag 4	Welke (niet diergeneeskundige) maatregelen dienen genomen te worden om het benadeelde welzijn van de dieren op te heffen? (Kan dierhouder dit zelf of is andere hulp noodzakelijk)
Antwoord:	Bij het hanteren van de nertsen dient zorgvuldigheid in acht genomen te worden. Het aan de staart en/of poot slingeren van een dier is geen zorgvuldige manier van hanteren.
Vraag 10	Acht u het noodzakelijk dat er dieren worden meegevoerd en opgeslagen in belang van de gezondheid/ het welzijn van de dieren? Zo ja, toelichten.
Antwoord:	Nee, op dit moment niet.

Aldus verklaard:

Plaats en datum:
Utrecht, 11 januari 2016

Handtekening:
Drs.

